

การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการประเมินผลตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 3

Teacher competency development in the Authentic Evaluation Learning for schools under Udon Thani Primary Educational Service Area Office 3

ภัทรพร ประภาศรี¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญญธร ศรีวิเชียร²
Phattraporn Prapasri¹, Assist. Prof. Dr.Tanyatom Sriwichian²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การประเมินผลตามสภาพจริงและการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การประเมินผลตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 3 และ 2) เพื่อพัฒนาสมรรถนะครูด้านการประเมินผลตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 3 การวิจัยมี 2 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การประเมินผลตามสภาพจริง และการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การประเมินผลตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 3 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอน จำนวน 317 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) นำข้อมูลมาวิเคราะห์หา ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ แล้วหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นและจัดลำดับ (PNI) จากนั้นศึกษาวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการประเมินผลตามสภาพจริง ระยะที่ 2 รวบรวมแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการประเมินผลตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 3

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการประเมินผลตามสภาพจริงสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 3 พบว่า มีจำนวน 7 องค์ประกอบ 44 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1) ด้านการกำหนดจุดประสงค์การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง จำนวน 7 ตัวบ่งชี้ 2) ด้านการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลตามสภาพจริง จำนวน 6 ตัวบ่งชี้ 3) ด้านการกำหนดวิธีการและเครื่องมือการประเมินผลตามสภาพจริง จำนวน 7 ตัวบ่งชี้ 4) ด้านการกำหนดกรอบการประเมินผลตามสภาพจริง จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ 5) ด้านการนำเสนอผลการประเมินผลตามสภาพจริง จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ 6) ด้านการกำหนดกระบวนการเรียนรู้ตามสภาพจริง จำนวน 9 ตัวบ่งชี้ และ 7) ด้านการกำหนดตัวผู้ประเมินตามสภาพจริง จำนวน 5 ตัวบ่งชี้

คำสำคัญ: การพัฒนาสมรรถนะครู, ด้านการประเมินผลตามสภาพจริง

¹การศึกษามหาบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹Master of Education (Educational Administration and Development) Mahasarakham University

²อาจารย์ภาควิชาการบัญชี คณะการบัญชีและการจัดการ และการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

²Faculty of Accountancy Faculty of Accountancy and Management And Doctor of Education Educational Administration and Development Program Mahasarakham University

ผู้ติดต่อ, อีเมลล์: ภัทรพร ประภาศรี, kook_0123@hotmail.com

รับเมื่อ 23 กรกฎาคม 5262 แก้ไข 20 สิงหาคม 2562 ตอรับ 23 สิงหาคม 5262

2. ผลการศึกษาสภาพปฏิบัติจริงและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการประเมินผลตามสภาพจริง พบว่า สภาพปฏิบัติจริงของการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการประเมินผลตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 เป็นรายชื่อ ด้านการกำหนดกรอบการประเมินผลตามสภาพจริง เป็นรายชื่อมีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการประเมินผลตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านการกำหนดกรอบการประเมินผลตามสภาพจริง เป็นรายชื่อโดยรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการประเมินผลตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

จะเห็นว่าแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการประเมินผลตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการประเมินผลตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ได้เป็นอย่างดี

ABSTRACT

This research aimed 1) to study the factors and indicators of authentic assessment and study the current state, the desirable state of authentic assessment for schools under Udon Thani office of primary education service area 3 and 2) to teacher competency development in the authentic evaluation learning for schools under Udon Thani office of primary education service area 3. The research consisted of 2 phrases as follows: Phase 1: study the factors and indicators of authentic assessment and study the current state and the desirable state of authentic assessment for schools under Udon Thani office of primary education service area 3. A samples group were 317 teachers with stratified random sampling was selected. Data analysis were the mean, standard deviation, current state and desirable condition then find the necessary and Sequential Needs Index (PNI). Then, study the best practice in the development of teacher competencies in the authentic assessment. Phase 2 write the first draft of guidelines for teacher competency development in the authentic assessment for schools under Udon Thani office of primary education service area 3.

The research results were as follow.

1. The results of the study factors and indicators of teacher competency development in the authentic evaluation learning for schools under Udon Thani office of primary education service area 3 founded that there were 7 factors and 44 indicators as follows: 1) 7 indicators for determination of the objective and authentic assessment. 2) 6 indicators for determination of criteria for authentic assessment. 3) 7 indicators for determining methods and evaluation tools for authentic assessment. 4) 5 indicators for framework of authentic assessment. 5) 5 indicators to present results of authentic assessment. 6) 9 indicators of workload determination of authentic assessment, and 7) 5 indicators of determination of the assessors.

2. The result of the study current state and the desirable state of teacher competency development in authentic assessment founded that the current state of teacher competency development in authentic assessment

for schools under Udon Thani office of primary education service area 3 in each item were that current state was needed in average score while was the highest in the desirable state.

3. The results of teacher competency development in authentic assessment guideline Under Udon Thani office of primary education service area 3 was “more” in the appropriate level which in “highest” in the possibility level.

Teacher competency development in the authentic evaluation learning for schools under Udon Thani Primary Educational Service Area Office 3. Which the researcher has studied can be used as a guideline for teacher competency development in the authentic evaluation learning as well.

Keywords: Teacher competency development, Authentic Evaluation

ภูมิหลัง

การดำเนินการวัดและประเมินผลของผู้เรียนนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้สถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบในการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการผู้เรียน ความประพฤติการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา เมื่อเป็นเช่นนี้ครูจึงเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงต่อกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยครูต้องเฝ้าดูผู้เรียน และอาศัยวิธีการประเมินที่หลากหลายและดำเนินการประเมินอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาที่ผู้เรียนอยู่กับครู โดยถือว่าการประเมินนี้เป็นกิจกรรมที่สอดแทรกอยู่ในกระบวนการเรียนรู้ (ส.วาสนา ประมวลพฤษ, 2537; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542, หน้า 14) ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษาที่ต้องการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีมาตรฐานสูงในระดับสากล จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาครูและเตรียมครูให้มีความรู้ความเข้าใจ เปลี่ยนแปลงความคิด แนวคิด และวิธีการปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริงในยุคโลกาภิวัตน์ โดยระบุแนวทางในการดำเนินงานของสถานศึกษาในการประเมินผลการเรียนรู้ที่สำคัญ 4 ประการ คือ 1) จัดกระบวนการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic learning) มีวิธีการเรียนรู้และมีทักษะแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง 2) จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมและองค์ประกอบอื่นๆ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 3) ประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic assessment) โดยเน้นการประเมินควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน และ 4) ประเมินจากการปฏิบัติงานจริง (Performance-based assessment) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, หน้า 24-26) การประเมินตามสภาพจริงไม่เพียงแต่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิรูปการศึกษาเท่านั้น หากแต่ยังมีประโยชน์ต่อครู ผู้เรียนและครอบครัวเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งยังทำให้นักการศึกษา และนักประเมินผลทำการคิดค้นหาวิธีการอื่นๆ ที่เป็นทางเลือกสำหรับการประเมินผลผู้เรียนนอกเหนือจากการใช้แบบทดสอบมาตรฐานชนิดที่มีคำตอบให้เลือก ทำให้การประเมินผลมีหลากหลายวิธีมากขึ้น โดยจากการค้นคว้าพบว่า มีคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลายคำ เช่น การประเมินทางเลือก (Alternative assessment) การประเมินตามสภาพจริง (Authentic assessment) การประเมินความสามารถ (Performance assessment) การประเมินความสามารถตามสภาพจริง (Authentic performance assessment) การประเมินทางตรง (Direct assessment) และการประเมินภาพรวม (Holistic assessment) เป็นต้น ทั้งนี้ การใช้ชื่อแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับผู้กำหนดการประเมิน แต่ทุกชื่อจะมีความหมายเชื่อมโยงถึงการเคลื่อนไหวในเรื่องของการประเมินผลโดยมุ่งส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนทั้งสิ้น (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2546, หน้า 4)

การดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ที่ผ่านมา พบว่า ปัญหาสำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนนั้นคือ ปัญหาคุณภาพผู้เรียน รองลงมาเป็นปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน ถึงแม้ว่าผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในมาตรฐานที่ 7 ครอบคลุมตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น จะอยู่ในระดับดีถึงดีมาก แต่ยังคงสวนทางกับผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (O-Net) พบว่าระดับคะแนนเฉลี่ยโดยภาพรวมของเขตพื้นที่การศึกษาในรายวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ยังคงต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ครูจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาในการประเมินผลตามสภาพจริงตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ข้อที่ 5 ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผล การศึกษา และด้านสมรรถนะการวัดและประเมินผลการศึกษา ซึ่งในปัจจุบันไม่สอดคล้องและไม่ครอบคลุมการประเมินผลตามสภาพจริง ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้อย่างเต็มศักยภาพ

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 มีความตระหนักถึงภารกิจสำคัญในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการประเมินผลตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการประเมินผลตามสภาพจริง

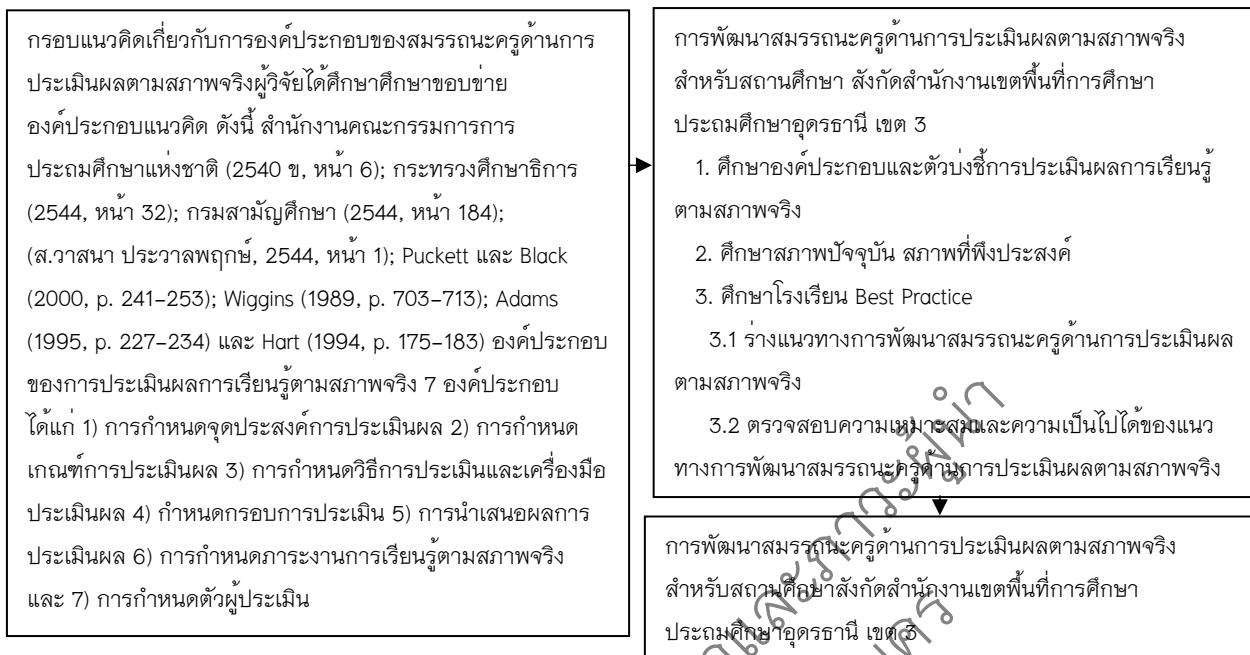
คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่ประสงค์การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการประเมินผลตามสภาพจริงสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 เป็นอย่างไร
2. การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการประเมินผลตามสภาพจริงสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ครุมีลักษณะอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การประเมินผลตามสภาพจริงและการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การประเมินผลตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการประเมินผลตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 จำนวน 1,770 คน จาก 214 โรงเรียน ปีการศึกษา 2561
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 จำนวน 317 คน จาก 214 โรงเรียน ได้มาโดยเปรียบเทียบตารางสำเร็จรูปของ Krejcie และ Morgan (1970, pp. 608-610) ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยมีขั้นตอนการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ขั้นตอนการสุ่มดังนี้
 - ขั้นที่ 1 ใช้การสุ่มแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยสำรวจโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า มีทั้งหมด 214 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดใหญ่ 9 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 126 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก 79 โรงเรียน ซึ่งใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยการแบ่งโรงเรียนเป็น 3 ชั้นภูมิ คือ โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก แล้วสุ่มโรงเรียนมาจากแต่ละชั้นภูมิได้โรงเรียนมาทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 104 โรงเรียน
 - ขั้นที่ 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรของครู โดยการคำนวณจากสูตรของ Krejcie และ Morgan (1970, pp. 608-610) จากครูผู้สอน จำนวนทั้งหมด 1,770 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 317 คน
 - ขั้นที่ 3 สุ่มโรงเรียนตามสัดส่วนแต่ละขนาด ร้อยละ 25 จากประชากร จำนวน 1,770 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 317 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 1 เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการประเมินผลตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ซึ่งเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 46-47) ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการสังเคราะห์จากเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ และขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการประเมินผลตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 46-47) โดยมีการครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินผลตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 จำนวน 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดจุดประสงค์การประเมินผล 2) การกำหนดเกณฑ์การประเมินผล 3) การกำหนดวิธีการประเมินและเครื่องมือประเมินผล 4) กำหนดกรอบการประเมิน 5) การนำเสนอผลการประเมินผล 6) การกำหนดภาระงานการเรียนรู้ตามสภาพจริงและ 7) การกำหนดตัวผู้ประเมิน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาองค์ประกอบ ตัวชี้วัด การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการประเมินผลตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ดังนี้

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัด ใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการประเมินผลตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNImodified) (นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, 2548, หน้า 279)

สรุปผลการวิจัย

1. องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 มีองค์ประกอบ พบว่า มีองค์ประกอบหลัก 7 ด้าน มีตัวบ่งชี้ 44 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

- องค์ประกอบที่ 1 ด้านการกำหนดจุดประสงค์การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง จำนวน 7 ตัวบ่งชี้
- องค์ประกอบที่ 2 ด้านการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลตามสภาพจริง จำนวน 6 ตัวบ่งชี้
- องค์ประกอบที่ 3 ด้านการกำหนดวิธีการและเครื่องมือการประเมินผลตามสภาพจริง จำนวน 7 ตัวบ่งชี้
- องค์ประกอบที่ 4 ด้านการกำหนดกรอบการประเมินผลตามสภาพจริง จำนวน 5 ตัวบ่งชี้

- องค์ประกอบที่ 5 ด้านการนำเสนอผลการประเมินผลตามสภาพจริง จำนวน 5 ตัวบ่งชี้
องค์ประกอบที่ 6 ด้านการกำหนดภาระงานการเรียนรู้ตามสภาพจริง จำนวน 9 ตัวบ่งชี้
องค์ประกอบที่ 7 ด้านการกำหนดตัวผู้ประเมินตามสภาพจริง จำนวน 5 ตัวบ่งชี้

2. ผลประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้การพัฒนาศมรรณະครูด้านการประเมินผลตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการกำหนดภาระงานการเรียนรู้ตามสภาพจริง ($\bar{X} = 4.67$) ด้านการกำหนดวิธีการและเครื่องมือการประเมินผลตามสภาพจริง ($\bar{X} = 4.61$) ด้านการนำเสนอผลการประเมินผลตามสภาพจริง ($\bar{X} = 4.61$) ด้านการกำหนดจุดประสงค์การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ($\bar{X} = 4.60$) ด้านการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลตามสภาพจริง ($\bar{X} = 4.60$) ด้านการกำหนดตัวผู้ประเมินตามสภาพจริง ($\bar{X} = 4.48$) และด้านการกำหนดกรอบการประเมินผลตามสภาพจริง ($\bar{X} = 4.45$)

3. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาศมรรณະครูด้านการประเมินผลตามสภาพจริงสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3

3.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาศมรรณະครูด้านการประเมินผลตามสภาพจริงสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่า สภาพปฏิบัติจริงของการพัฒนาศมรรณະครูด้านการประเมินผลตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 โดยรวมและรายด้าน รายนานโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการกำหนดจุดประสงค์การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ($\bar{X} = 3.49$) ด้านการนำเสนอผลการประเมินผลตามสภาพจริง ($\bar{X} = 3.45$) ด้านการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลตามสภาพจริง ($\bar{X} = 3.37$) ด้านการนำเสนอผลการประเมินผลตามสภาพจริง ($\bar{X} = 3.37$) ด้านการกำหนดกรอบการประเมินผลตามสภาพจริง ($\bar{X} = 3.34$) ด้านการกำหนดวิธีการและเครื่องมือการประเมินผลตามสภาพจริง ($\bar{X} = 3.23$) ด้านการกำหนดภาระงานการเรียนรู้ตามสภาพจริง ($\bar{X} = 2.86$) และด้านการกำหนดตัวผู้ประเมินตามสภาพจริง ($\bar{X} = 2.51$) สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาศมรรณະครูด้านการประเมินผลตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 รายนานโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการกำหนดกรอบการประเมินผลตามสภาพจริง ($\bar{X} = 4.66$) ด้านการกำหนดวิธีการและเครื่องมือการประเมินผลตามสภาพจริง ($\bar{X} = 4.62$) ด้านการกำหนดภาระงานการเรียนรู้ตามสภาพจริง ($\bar{X} = 4.61$) ด้านการนำเสนอผลการประเมินผลตามสภาพจริง ($\bar{X} = 4.58$) ด้านการกำหนดจุดประสงค์การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ($\bar{X} = 4.50$) ด้านการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลตามสภาพจริง ($\bar{X} = 4.47$) และด้านการกำหนดตัวผู้ประเมินตามสภาพจริง ($\bar{X} = 4.46$)

3.2 จากการศึกษาสภาพปฏิบัติจริงและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาศมรรณະครูด้านการประเมินผลตามสภาพจริงสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษามาทำการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเพื่อจัดลำดับความสำคัญ (Modified Priority Need Index : PNImodified) พบว่า ลำดับความต้งการจำเป็นในการพัฒนาศมรรณະครูด้านการประเมินผลตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 โดยเรียงลำดับความต้งการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดตัวผู้ประเมินตามสภาพจริง 2) ด้านการกำหนดภาระงานการเรียนรู้ตามสภาพจริง 3) ด้านการกำหนดวิธีการและเครื่องมือการประเมินผลตามสภาพจริง 4) ด้านการกำหนดกรอบการ

ประเมินผลตามสภาพจริง 5) ด้านการนำเสนอผลการประเมินผล ตามสภาพจริง 6) ด้านการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลตามสภาพจริง และ 7) ด้านการกำหนดจุดประสงค์การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ตามลำดับ

3.3 ผลการประเมินการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการประเมินผลตามสภาพจริงสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการประเมินผลตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและมีความเป็นไปได้มากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาสมรรถนะครูจำเป็นต้องมีแนวทางในการพัฒนาที่ดีและชัดเจนโดยเฉพาะการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการประเมินผลตามสภาพจริงสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ที่ผู้วิจัยได้ศึกษามีข้อค้นพบจากการวิจัยมีหลายประเด็นที่ผู้วิจัยจะนำอภิปรายผล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการประเมินผลตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่า มีองค์ประกอบ 7 ด้าน 44 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 ด้านการกำหนดจุดประสงค์การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง จำนวน 7 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 2 ด้านการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลตามสภาพจริง จำนวน 6 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 3 ด้านการกำหนดวิธีการและเครื่องมือการประเมินผลตามสภาพจริง จำนวน 7 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 4 ด้านการกำหนดกรอบการประเมินผลตามสภาพจริง จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 5 ด้านการนำเสนอผลการประเมินผลตามสภาพจริง จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 6 ด้านการกำหนดภาระงานการเรียนรู้ตามสภาพจริง จำนวน 9 ตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบที่ 7 ด้านการกำหนดตัวผู้ประเมินตามสภาพจริง จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ทั้ง 7 ด้าน จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเพราะเป็นวิธีการประเมินที่มุ่งสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมและทักษะของนักเรียนในสถานการณ์จริง ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542, หน้า 183) ได้ให้หลักการและแนวคิดของการประเมินผลตามสภาพจริงไว้ว่า 1) การประเมินตามสภาพจริง ไม่เน้นการประเมินทักษะพื้นฐานแต่เน้นการประเมินทักษะในการทำงาน ความร่วมมือในการแก้ปัญหา และการประเมินตนเองทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน 2) เป็นการวัดและประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน 3) เป็นการสะท้อนให้เห็นการสังเกตสภาพงานปัจจุบันของนักเรียน และสิ่งที่นักเรียนได้ปฏิบัติจริง 4) เป็นการผูกติดนักเรียนกับงานที่เป็นจริงโดยพิจารณาจากงานหลายๆ ชิ้น ซึ่งการประเมินตามสภาพจริง ควรมีการประเมินทั้ง 2 ลักษณะ คือ การประเมินที่เน้นการปฏิบัติจริง และการประเมินจากแฟ้มสะสมงานสอดคล้องกับ งานวิจัยของ Pratt (2001, p. Web Site) ได้ศึกษาการประเมินผลตามสภาพจริงและการประเมินผลการเรียนในโรงเรียนนอร์ทไอร์แลนด์ ดิสแทนซ์ เอ็ดดูเคชัน สคูล (NIDES) โดยยึดนักเรียนเป็นเป้าประสงค์ แสดงให้เห็นถึงความหลากหลายของการประเมิน การปฏิบัติอย่างหลากหลายและการประเมินผลในระดับชั้นประถมศึกษาของโรงเรียนนอร์ท ไอร์แลนด์ ดิสแทนซ์ เอ็ดดูเคชัน สคูล (NIDES) ซึ่งได้ดำเนินการกับนักเรียนที่เป็นชาวอังกฤษและโคลัมเบียตามแนวทางกระทรวงการศึกษาของอังกฤษที่มีหลักว่าทำอย่างไรจึงจะเกิดผลดีที่สุดในขอบเขตของผลการประเมินและการดำเนินการประเมินการเรียนรู้นิเทศศาสตร์ของการประเมินตามสภาพจริงและการประเมินผลการเรียน สามารถที่จะเลือกเครื่องมือเพื่อใช้ในการประเมินในโรงเรียนนอร์ท ไอร์แลนด์ ดิสแทนซ์ เอ็ดดูเคชัน สคูล (NIDES) ได้ด้วยการวิจัยปฏิบัติการขั้นพื้นฐานรวมทั้งออกแบบการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ อย่างเป็นธรรมชาติมากที่สุดและมีคุณภาพด้วย ทั้งนี้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาได้ศึกษาที่คณะหรือมุมมองที่หลากหลายของการจัดการเรียนรู้ และค้นพบหลักสำคัญ 4 ประการ คือ การประเมินภาคปฏิบัติในการใช้เครื่องมืออย่างหลากหลาย

แหล่งที่มาซึ่งหลักฐานที่ใช้ในการประเมิน กระบวนการติดต่อสื่อสาร และสภาพการณ์ในการใช้เครื่องมือประเมินผลให้เกิดประโยชน์ โดยพบว่าจากนี้ไปการประเมินตามสภาพจริงจะมีบทบาทสำคัญในการวัดและประเมินผลผู้เรียนต่อไป ประกอบกับงานวิจัยของ ประกอบกับผลการวิจัยของ Thomas (1994, pp. 78-82) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษา การรับรู้ของครูผู้สอนในกระบวนการประเมินผลตามสภาพจริง พบว่า ครูผู้สอนเกิดการรับรู้และมีการเปลี่ยนแปลง ความสัมพันธ์ โดยเฉพาะให้อำนาจหรืออิสระในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน มีความรู้ในตัวผู้เรียนอย่างลึกซึ้ง กล่าวคือ รู้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งครูเปลี่ยนแปลงความเชื่อเกี่ยวกับความรู้ของตนเอง และครูสามารถอธิบายถึงเงื่อนไขที่สนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ คือ การประเมินผลเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้ครูได้รู้จักผู้เรียนของตนเอง เป็นรายบุคคล และจากหลักฐานที่แสดงถึงการเรียนรู้ของผู้เรียนช่วยให้ครูรู้สึกเชื่อมั่นในความเชี่ยวชาญของตนเอง เพราะมีส่วนสำคัญที่สนับสนุนให้ผู้เรียนค้นพบข้อความรู้ด้วยตนเองและครูผู้สอนมีความเชื่อว่าได้เรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง มากขึ้นเช่นเดียวกับผู้เรียนและผลการวิจัยของ English (1998, p. 249) ได้ศึกษาการใช้การเรียนการสอนตามสภาพจริง ในโรงเรียนของรัฐ 2 แห่ง ผลการศึกษา พบว่า มีการเรียนการสอนตามสภาพจริงคงอยู่แม้ว่าจะมีจำนวนประชากรต่างกัน และคงอยู่ในช่วงเวลาที่ยาวนานของการศึกษาและยังสอดคล้องกับจากการศึกษาของประกอบของ ดนุพล กาญจนะกันโท (2560, หน้า 98-99) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 2 มีองค์ประกอบจำนวน 7 ด้าน รวม 35 ตัวบ่งชี้

2. ผลประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการประเมินผล ตามสภาพจริงสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.57$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการกำหนดภาระงานการเรียนรู้ตามสภาพจริง ($\bar{X}=4.67$) ด้านการกำหนดวิธีการและเครื่องมือการประเมินผล ตามสภาพจริง ($\bar{X}=4.61$) ด้านการนำเสนอผลการประเมินผลตามสภาพจริง ($\bar{X}=4.61$) ด้านการกำหนดจุดประสงค์การวัด และประเมินผลตามสภาพจริง ($\bar{X}=4.60$) ด้านการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลตามสภาพจริง ($\bar{X}=4.60$) ด้านการกำหนดตัวผู้ประเมินตามสภาพจริง ($\bar{X}=4.48$) และด้านการกำหนดกรอบการประเมินผลตามสภาพจริง ($\bar{X}=4.45$) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศาสตรา สายสุนันทรารมย์ (2561, หน้า 147 - 148) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนา โปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 และได้ศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะครูด้านการวัดและประเมินผลตาม สภาพจริง พบว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะครูด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงสำหรับสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 มี 3 องค์ประกอบ และ 16 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ด้านความรู้ มี 8 ตัวบ่งชี้ 2) ด้านทักษะ มี 4 ตัวบ่งชี้ และ 3) ด้านคุณลักษณะมี 4 ตัวบ่งชี้ ซึ่งทุกองค์ประกอบและตัวบ่งชี้มีความ เหมาะสมในระดับมาก ในต่างประเทศก็ได้มีการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการประเมินตามสภาพจริง ดังที่ Judith และคณะ (2004, p. 73) ได้ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการประเมินตามสภาพจริง ดังนี้ 1) การประเมินตามสภาพจริง จากภาระงาน ประกอบด้วย 1.1) ภาระงานตามสภาพจริงแต่สถานการณ์ใหม่ 1.2) การบูรณาการ 1.3) การเชื่อมโยง ที่สำคัญกว่าความรู้ 2) บริบทของการประเมิน ประกอบด้วย 2.1) บริบทที่สามารถปฏิบัติได้จริง 2.2) แหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลาย 2.3) เวลา 3) บริบททางสังคม 4) ผลของการประเมินตามสภาพจริง และ 5) เกณฑ์การประเมินตามสภาพจริง

3. ผลการศึกษาสภาพปฏิบัติจริงและสภาพที่พึงประสงค์ของการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ผู้วิจัย ได้นำผลการศึกษามาทำการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเพื่อจัดลำดับความสำคัญ (Modified Priority Need

Index: PNImodified) พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการประเมินผลตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็น จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดตัวผู้ประเมินตามสภาพจริง 2) ด้านการกำหนดภาระงานการเรียนรู้ ตามสภาพจริง 3) ด้านการกำหนดวิธีการและเครื่องมือการประเมินผลตามสภาพจริง 4) ด้านการกำหนดกรอบ การประเมินผลตามสภาพจริง 5) ด้านการนำเสนอผลการประเมินผล ตามสภาพจริง 6) ด้านการกำหนดเกณฑ์การ ประเมินผลตามสภาพจริง และ 7) ด้านการกำหนดจุดประสงค์การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ตามลำดับ สอดคล้อง กับผลการวิจัยของ อูมาพร ชิดมแสน (2559, หน้า 57-112) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงาน วิชาการด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดนุพล กาญจนะกันโห (2560, หน้า 98-99) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ได้มีการศึกษาสภาพปัจจุบันด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพ จริงสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 1 การกำหนดจุดประสงค์การวัดและประเมินผล และด้านที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด คือ ด้านที่ 6 การกำหนดเวลาและสถานที่วัดและประเมินผล

4. ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการประเมินผลตามสภาพจริงสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่า แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการ ประเมินผลตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและมีความเป็นไปได้มากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สอดคล้องกับผลการวิจัย ของ ดนุพล กาญจนะกันโห (2560, หน้า 98-99) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า โดยรวมมี ความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ ศาสตรา สายสุนันทรารมย์ (2561, หน้า 147 - 148) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง สำหรับ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ผลปรากฏว่า โปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ควรส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการ ประเมินผลตามสภาพจริง ทั้ง 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดจุดประสงค์การประเมินผล 2) การกำหนดเกณฑ์ การประเมินผล 3) การกำหนดวิธีการประเมินและเครื่องมือประเมินผล 4) กำหนดกรอบการประเมิน 5) การนำเสนอ ผลการประเมินผล 6) การกำหนดภาระงานการเรียนรู้ตามสภาพจริงและ 7) การกำหนดตัวผู้ประเมิน ไปใช้ในการพัฒนา

โดยการอบรมให้ความรู้หรือสัมมนาแก่ครูและครุจะมีการติดตามผลการนำไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อครูผู้สอนจริง และส่งผลที่ดีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการประเมินผลตามสภาพจริงไปให้กับครูผู้สอนในสถานศึกษา โดยควรมีการทดลองใช้และปฏิบัติตามแนวทางเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนให้มีคุณภาพ ทำให้บรรลุผลตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เกิดจากการนำแนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงไปใช้

2.2 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบว่าการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในปัจจุบันกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงว่ามีผลต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนหรือไม่อย่างไร และควรวิจัยการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนแบบใดถึงจะเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษามากที่สุด

2.3 การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการประเมินผลตามสภาพจริงควรมีแนวทางในพัฒนาตามบริบทของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *การประเมินผลจากสภาพจริง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. (2544). *การประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กรมสามัญศึกษา. (2544). *การประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา.

دنول กาญจนะกันโห. (2560). *การพัฒนาแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ศาสตรา สายสุนันทรารมย์. (2560). *การพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ศิริชัย กาญจนวาสิ. (2546). *ทฤษฎีการประเมิน*. กรุงเทพฯ: เท็กซ์ แอนดเจอรนัล พับลิเคชั่น.

ส.วาสนา ประवालพุกษ์. (2537). *การวัดผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2544). *วิธีวิทยาการประเมินทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2548). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุมาพร ชินแสน. (2559). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

Adam, R. E. (1995). *Teaching Problem Solving in the Elementary School*. Boston: Allyn and Bacon.

- Hart, D. (1994). *Authentic Assessment: A Handbook for Educators*. Menlo Park, California: Addison-Wesley Publishing Company.
- Judith T.M. Gulikers, Theo J. Bastiaens & Paul A. Kirschner. (2004). *A Five-Dimensional Framework for Authentic Assessment*. *ETR&D*, 52(3), 67-68.
- Krejcie, R. V. and D. W. Morgan. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities," *Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 607-610.
- Pratt, K. (2001). *Lessons from the cyberspace classroom: The realities of online teaching*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Puckett, M.B. and J.K. Black. (2000). *Authentic Assessment of the Young Child: Celebrating Development and Learning*. New York: Macmillan.
- Thomas, S. O. (1994). "Knowing Learner-Knowing Ourselves: Teachers' Perceptions of Change in Theory and Practice Resulting from Inquiry into Authentic Assessment," *Dissertation Abstract International*. 55(5): 1188-A; November.
- Wiggins, G. (1989). "A Ture Test: Toward more Authentic and Equitable Assessment," *Phi Delta Kappa*. 70(9): 703-713, 1989.

วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร